

vi angeli v mesu?« Ko je družba že dolga leta delovala in sijajno prestala preskušnjo, je Ludovika prosila sv. Vincencija, da je prosil za njena pravila cerkvenega dovoljenja. 8. avgusta 1655 je bila družba od Cerkve priznana in slovesno ustanovljena, Ludovika pa bila določena za njeno predstojnico za ves čas njenega življenja. Pet let je še nosila to breme. 15. marca 1660 je umrla, stara 68 let. Njen zadnji blagoslov usmiljenim sestram se je glasil: »Drage sestre, jaz prosim Boga, da bi vam dal stanovitnost v vašem poklicu, da mu služite tako, kakor zahteva od vas. Trudite se, da zvesto skrbite za uboge! Glejte posebno na to, da živite skupaj v edinosti in pristrčnosti!« Blagoslov umirajoče matere Ludovike je res spremeljal ustanovo usmiljenih sester. Šteje sedaj 40.000 sester, ki po vseh delih sveta lajšajo gorje, ki ga je toliko na svetu. Ludoviko pa je papež Benedikt XV. dne 8. majnika 1920 prištel blaženim.

Kaj ne, kako lepo je tako življenje, ki ga je živel blažena Ludovika, življenje, ki je delilo samo dobrote, ki je obri salo toliko solz, olajšalo toliko bridkosti, toliko duš potolažilo in jih rešilo tu di za večnost. Koliko hvaležnosti, koliko blagoslova je spremljalo to življenje! Daj Bog, da bi bilo tudi med nami veliko tega duha! S ponosom smemo reči, da je že veliko plemenitih deklet našega ljudstva stopilo v stopinje blažene Ludovike in so v družbi usmiljenih sester posvetile svoje življenje postrežbi bolnikov in skrbi za uboge. Daj jim Bog še veliko naslednic in posnemovalk!

A naj bi prišlo veliko tega duha tudi v naše vsakdanje življenje! Ležijo po naših hišah bolniki, leta in leta priklenjeni na bolniško postelj. Naj bi v vsaki taki hiši bil pa tudi duh ljubezni, ki skrbi za takega uboga človeka, ki mu streže, gleda na snago, mu krajša čas, mu s prijazno in dobro besedo lajša trpljenje. Žalostno bi bilo, če bi tak bolnik v svoji domači hiši, sredi med svojci bil kakor tujec. Še nekaj bi rad omenil. — To so naši občinski ubogi. Po mnogih občinah še morajo taki stari, obnemogli in bolelni ljudje od hiše do hiše. Čas bi že bil, da bi se ta način skrbi za uboge odpravil. A dokler še mora biti, naj bi tudi ti siromaki bili deležni krščanske ljubezni. Kako hudo je, če se mora tak človek že ves slaboten in bolehen, včasih v najslabšem vremenu čisto sebi prepuščen vleči do prihodnje hiše, če mu tam pokažejo, kako jim je v nadlego, če mora ves zapuščen ležati kje na mrzlem, v umazanem perilu, poln mrčesa, če se mu niti na zadnjo uro ne oskrbi duhovna pomoč, da ima konec kakor kaka žival. Take stvari bi dajale slabo spričevalo našemu krščanstvu. Krščanska ljubezen naj bi se tudi teh ubogih usmilila, jim pripravila življenje, ki je človeka vredno, da še več, jim pokazala, da jih krščansko občestvo smatra za svoje brate. Čim več ljubezni in usmiljenja bode mo v življenju skazovali, tem lažje bomo ob smrtni uri gledali nazaj!

Krščanska dobrodelnost v Avstriji. — Da dobrodelnosti in podpiranje siromakov ni samo delo za ženske, dokazuje

jo takoimenovane Vincencijeve konference. Njihov ustanovitelj in prvi organizator je bil Friderik Ozanam. Te konference so društva, kojih člani so moški. Njihova naloga je, da se brigajo za uboge in bolane, jih obiskujejo, jih podpirajo, nabirajo za nje milodare. V Avstriji so imeli leta 1927 154 takih konferenc, ki so podpirale 22.826 ubožcev in razdelile med nje 4.960.000 Din. Gotovo veliko delo, za katerim pri nas precej zaostajamo!

Ljubezen v besedi in dejanju! Ruski boljševiki veliko govorijo o tem, kako da hočejo ubogim ljudem pomagati, ktere da pomagajo vere, predvsem katoliška, izmzgavati in tlačiti. Kako izgleda ta pomoč komunizma in izmzgavanja s strani krščanstva in dejanju, kaže sledeči slučaj. V Berlinu je ruski poslanik Krestinsky napravil sijajno pojedino. Povabljenih je bilo nad sto gostov. 21 slug v krasnih livrejah jim je streglo. Jedi so imeli 11 vrst, pili so 7 vrst vina in 4 vrste likerjev. Posoda je bila iz starega dragocenega porcelana, namizno orodje iz srebra. Tako je gostil komunistični poslanik, med tem ko na Ruskem vlada bridko pomanjkanje in zopet vpeljujejo krušno karto. — Skoro v istem času pa je ležal v Berlinu na mrtvaškem odru katoliški duhovnik dr. K. Sonnenschein, ki je tisočem in tisočem pomagal v dušni in telesni bedi in je umrl, ker je predčasno izčrpal svoje moči v delu za svojega bližnjega. Tako govori dejanja o pravi ljubezni!

Novodobna vzgoja. Na železnici. V zadnjem hipu vstopijo v vagon mati s triletnim fantkom in mlada deklica. Da je bilo to bitje, v kratkem krilu, obleki brez rokavov, sploh mati, se je dalo spoznati iz imen, ki jih je dajal fantek tej ženski. Deček se je začel igrati z jermenom pri oknu. Mati mu je to prepovedala. Fant se za to ni zmenil nič. Še večkrat je opominjala mati, nazadnje je pa zapelo prav krepko po dečkovih roki, narkar so že vsi drugi dolgo čakali. A takoj se je vidilo, da fant takih reči ni navažen, kajti zagrabil je jermen in udaril z njim prav krepko materi v obraz. Mati in mlada teta sta se kazali sicer silno ogorčeni in sta trdili, da se je fantek tega navadil med slabo vzgojenimi otroki. Potniki pa so dobro vedeli, da je bilo to le sad ničvredne vzgoje slabo vzgojene matere. In koliko take vzgoje našega prihodnjega rodu se nam obeta, če človek malo opazuje toliko naše doraščajoče mladine!

NAŠA DRUŠTVA

ORLOVSKA AKADEMIJA V »UNI-ONU« V MARIBORU. Mladina in stari, mladi in stari, se vesele orlovske akademije, ki se vsako leto vrši na Jožefovo, dne 19. marca, ob 20h v »Unionu«. Čisto pravi! Saj ni nobene druge prireditve tako pester kakor je orlovska. Vso mladino lahko vidiš na orlovski pozornici, od najmlajšega Orliča in Orličice, ki se povzpeljata še komaj nad detinsko dobo, pa do stasitih mladeničev in nežnih mladenk. Spored le-

tošnje orlovske akademije obsega izbrane točke.

Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 17. marca v stolnici zjutraj ob šestih svojo velikonočno pobožnost. Najprej bo pridiga, potem sv. maša in sluhna sv. obhajilo. Članice in podporni člani se najprijazneje vabijo, da se te skupne pobožnosti v najobilnejšem številu udeležijo!

Slovenjgradec. Koroško orlovsko okrožje v Slovenjgradcu priredi na praznik Sv. Jožefa, to je v torek, dne 19. marca 1929 ob pol 4. uri popoldne v dvorani hotela Goll v Slovenjgradcu svojo prvo telovadno akademijo z zelo pestrim sporedom.

Ptuj. Kakor smo poročali, ima telovadno društvo Orel v Ptujju II. lastno akademijo na Jožefovo dne 19. marca, ob treh popoldne. Pripravljene so prav lepe točke. Sodeluje orkester, mestne godbe. Naj ne ostane noben fant, nobena deklica, ne oče in ne mati ta dan doma. Pridite vsi v obilnem številu, ne bo vam žal! Fant, deklica, ne bodi mevža- ampak vsi na akademijo Orela v Ptujju! Torej ne pozabi, bodi mož beseda ter na Jožefovo na svidenje!

Središče ob Dravi. Sedma telovadna akademija tukajšnje orlovske mladine se vrši v nedeljo, dne 17. marca, ob pol osmih zvečer v Društvenem domu.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Tukajšnja orlovska mladina stopi na plan na Jožefovo, dne 19. marca. Proslavljala bo svoj orlovski praznik. Pridite gotovo vsi, začetek točno ob treh popoldne.

Sv. Jurij ob južni žel. Za Prosvetno društvo so lansko leto darovali: Zveglar Jože 100 Din, kaplan Drvodol Alojzij 100 Din, Polak Andrej 50 Din. Vsem iskrena hvala in želimo obilno posnemovalcev! — Člani se prav pridno vpisujejo. Saj je tudi mala članarina 10 Din letno. Želeti bi bilo, da bi ne bilo družine, ki bi ne bila član našega društva. Samo želeti bi bilo in prositi, da se knjige varujejo in tudi nazaj prinesejo!

NOVICE

Romanja. Prosvetna zveza priredi letos sledeča romanja: 1. Tretje romanje v Lurd, od 21. aprila do 1. majnika. Odhod iz Ljubljane dne 21. aprila zjutraj. Stroški za III. razred vožnja, hrana in stanovanje znašajo 2900 Din. Priglasiti se je treba za to potovanje do 21. marca. Potovanje se vrši, ako se priglasijo vsaj 20 izletnikov. 2. Jubilejno romanje v Rim. Letos praznuje sv. Oče Pij XI. zlato mašo in sicer dne 22. decembra. Ob tej priliki se bo poklonilo tudi odposlanstvo Slovenije, na čelu prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Jeglič in prevzvišeni knezoškof dr. Karlin. Ker je potovanje namenjeno le udeležbi pri zlati maši, zato je odhod iz Ljubljane dne 16. decembra, prihod v Rim dne 18. decembra, odhod iz Rima dne 22. decembra in prihod v Ljubljano dne 23. decembra na zvečer. Vožnja III. razred brzovlaka, hrana in stanovanje za vse dneve znaša 1600 Din. 3. Tretje romanje na sv. Višarje bo dne 3. in 4. avgusta. Posebni vlak odpelje iz Ljubljane dne 3. avgusta zjutraj in se vrne v Ljubljano dne 4. avgusta popoldan. Cena železnice Ljubljana-Žabnica in nazaj stane 75 Din.

Mariborskim dobrovoljcem! Po zakonu o dobrovoljcih je upravičen samo le gospod minister vojske in mornarice za izdajo dobrovoljskih legitimacij. Vsi tje-

sti, ki ste meni svojčas poslali prošnje za priznanje dobrovoljstva in do sedaj še niste prejeli rešitve, vložite v smislu člena 1., drugi odstavek zakona o dobrovoljcih in v smislu člena 1., točka 5 pravilnika za izvrševanje zakona o dobrovoljcih najkasneje do 24. marca t. l. tozadevno prošnjo na ministrstvo vojske in mornarice. V prošnji navedite sledeče: 1. Dan, mesec in leto rojstva. 2. Ali ste pismen. 3. Čigav državljan ste sedaj. 4. Ali ste bili med delovanjem naš ali inozemski državljan. 5. Razložiti morate vse delovanje, po katerem uveljavljate pravico do dobrovoljstva. Če mogoče, navedite čas, ko se je to godilo (dan in mesec ter leto) in okolnosti, v katerih je to bilo, ime starejšine, pri katerem se je to godilo in s katerim ste delovali. Če ste bili v bojih, navedite, v katerih bojih, čas in kraj, kakor tudi starejšine, odnosno tovariše, ki so bili takrat skupno z vami ni ki morajo potrditi vašo navodbo. (Obširna navodila so objavljena v Uradnem listu št. 93 in 118 iz l. 1928.) — V Mariboru, dne 5. marca 1929. — Divizijski general v pokoju R. Maister.

Birma v dekaniji Vuzenica bo letos: dne 20. maja v Vuzenici, dne 21. maja v Vuhredu, dne 22. maja v Ribnici, dne 23. maja pri Sv. Antonu, dne 24. maja odmor, dne 25. maja pri Sv. Primožu, dne 26. maja v Trbonjah. V konjiški dekaniji bo sv. birma v prvi polovici mesca julija.

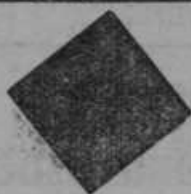
Pogreb vlč. gospoda župnika Franca Gosaka se je vršil v soboto, dne 2. marca, ob desetih dopoldne v Vojniku. Vodil ga je ob navzočnosti celjskega opata in 43 gospodov duhovnikov in številne množice ljudstva preč. gospod dekan I. Toman, kateri je imel v cerkvi tudi poslovljni govor, med katerim je ob spominu na blagega gospoda župnika ostalo suho le malokatero oko. Vojniški pevski zbor mu je na domu in ob grobu zapel v slovo po eno žalostinko. Vsemogoč ni Ti bodi obilen plačnik in blagi duhovnik, zvesti in pridni delavec v vinogradu Gospodovem, počivaj v miru!

Bivši narodni poslanec Franjo Žebot je prevzel glavno zastopstvo naše domače »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani in se priporoča posestnikom hiš in premičnin, da se dajo zavarovati pri njem! Sprejema tudi zavarovanja na življenje, za otroško doto, zoper vlome in vse vrste zavarovanja. Vsakdo, ki mu letos poteče požarno zavarovanje pri katerikoli zavarovalnici, se lahko da zavarovati pri »Vzajemnici«. Zavarovalna pisarna je v njegovi hiši v Mariboru, Loško ulica 10 (blizu Narodnega doma). — Glej inserat!

Posnemanja vredno! Gospod Jakob Florjančič, župan v Šmiklavžu pri Hottah, je v par dneh pridobil »Slovenskemu Gospodarju« 15 novih naročnikov v svoji okolici. Lepa hvala! Živel posnemovalci!

Živ zgorel. V Javorju pri Črni na Koroškem se je pripetila dne 6. marca t. l. grozna nesreča. Blizu 60letni samotar Gregor Srebe je ležal bolan in zapuščen v svoji koči. Ko so šli ljudje dne 6. marca zjutraj mimo njegove koče, so zapazili, da se nevarno kadil pri vratih. Nasilno so odpahnili kočuro in našli starega Gregorja tik pri vratih vsega v

Nova napeta povest:

„Na pomoč“

začne izhajati te dni v »Slovenca«. Povest opisuje, kako sta dva podjetna in poštena fanta po velikih zaprekah in nevarnostih prodrli v še neznano ozemlje Brazilije, kamor jih je s pomočjo radija klical na pomoč njihov prijatelj, ki je z aeroplanom iskal te kraje, pa mu je zmanjkalo bencina. — »Slovenca« izhaja vsak dan, prinaša novice iz celega sveta in kratke povesti, v nedeljah 8 strani slik v bakrotisku ter stane mesečno 25 Din. Pišite, da se Vam nekaj časa pošilja na ogled. Naslov:

UPRAVA »SLOVENCA« V LJUBLJANI.

plamenih. Dognali so, da je hotel revež z gorečo svečo skozi vrata. Tik pred vrati se je zgrudil, goreča sveča nanj in obleka se je vnela. Od obleke se je razširil ogenj na duri in bolani samotar je umrl. — **g. ozne smrti vsled opeklin.**

Svarilo. Kakor smo zvedeli, zopet nekdo prodaja križe ter laže, da se za kupce berejo v naši cerkvi sv. maše in da je samostanski hlapec. Izjavljamo, da mi s prodajo križev nimamo nič opraviti, da se pri nas za kupce ne opravljajo nobene maše in da prodajalec ni naš hlapec, kakor se je ponekod izdajal. — **Frančiškanski samostan v Mariboru.**

Led porušil most pri Gornji Radgoni. Ledene plošče so odnesle na avstrijski strani polovico mostu, ki je vezal Gornjo Radgono in avstrijsko Radgono.

Roparski napad pri Mali Nedelji. Dne 20. svečana je nesel Franc Janžekovič, priden in pošten delavec iz Moravec, za tobačno trafiko Francu Hobotu za 1000 Din tobaka. Ko pa pride v Senčak, vidi pred seboj dve osebi, ker je bila mesečna noč. Ko ju jedva dohiti, sta isti osebi skočili k njemu ter zahtevali, da naj izroči, kar nese. Franc Janžekovič se je izkazal in je pokazal knjižice, s katerimi je dobil tobak pri glavni trafiki na Ptuj. Nato sta mu knjižice izdrla iz rok, v katerih še je bilo tudi nekaj denarja ter sta knjižice razčesala, a denar obdržala. Nato sta ga začela neusmiljeno pretepati in z revolverjem po glavi obdelavati, tako je bil skoraj brez zavesti. Prosil ju je, naj ga pustita na miru, nakar je prihitel na pomoč fant iz Senčaka Muršič. Ko pa sta tička videla, da se ni dobro dolgo muditi pri takem delu, sta jo popihala s tobakom in denarjem. Drugo jutro pa so že bili obveščeni o tem roparskem napadu orožniki.

Odlikovanje odličnega gasilca. Od Sv. Jurija ob Ščavnici poročajo: Prostovoljno gasilno društvo Slaptinci je na svojem občnem zboru imenovalo svojega ustanovitelja in bivšega načelnika gospoda Franca Švagelj za častnega člana ter mu je v znak priznanja za zasluge poklonilo častno diplomu, delo gospoda akademskega slikarja Fr. Čeha v Ljutomeru. Odlikovani že 30 let deluje na polju gasilstva, je ustanovni član treh gasilnih društev v župi šentjurski ter ustanovitelj in načelnik Društva starih vojakov in invalidov pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Vztrajnemu društvenemu delavcu čestitamo ter želimo: Na mnoga leta!

Inozemske igre. Neka banka Credit

Continental iz Amsterdama-Holandska ponuja po svojih agentih udeležbo na igri za premije v denarju po posebnem sistemu, ki ga imenuje »Multipling Co-operation«. Udeleženec dobi karto in jo pošlje obenem z denarjem v iznosu 3 holandskih goldinarjev ali 80 Din imenovani banki v Amsterdam. Banka pošlje nato udeležencu 4 karte, ki jih ima le-ta naprej prodati in nato ti kupci zopet vsakdo pošlje po 80 Din imenovani banki. Postopek se ponavlja. Karte se izdajo v šestih barvah; ako izidejo vse barve v seriji udeleženca v 4000 izvodih, se obljublja premija 2000 holandskih goldinarjev ali 45.000 do 47.000 D. To je igra, preračunjana na izkoriščanje neukega naroda, ki je pa po zakonu o ustanovitvi drž. razredne loterije prepovedana. Kazen znaša od 100 do 5000 Din, zato naši čitatelji pozor, da ne bo dvojne škode! Izguba vplačanega denarja in še kazni. Menda je po Dravski dolini in tudi drugod ta igra v velikem razvoju.

Vojaštvo razstreljuje led. Vojaki-pionirji iz Ptuja so razstrelili led na Dravi pri borlskem mostu, ker sicer bi bil zašel most v največjo nevarnost. — Pri izlivu Sotle v Savo se je nagromadilo tako visoko ledu, da so bili ljudje krog Dobove pri Brežicah v velikih skrbeh, kaj bo, ko nastopi južno vreme. Nevarni led na Sotli so prihiteli razstreliti vojaki iz Zagreba.

Zaklal je v nedeljo 10. marca v Limbušu pri Mariboru 19 letni železničarjev sin Anton Svetko družinskega očeta Franca Čeh. Zasadi mu je nož do ročaja v vrat, mu prerezal žilo dovodnico in Čeh je takoj izk. vavel.

Umrla je v št. Juriju ob južni želez. gospa Ivanka Štante, posestnica v Novi vasi. Bila je vzorna žena, dobra mati in skrbna gospodinja. Številna udeležba pri pogrebu je dokazala njeno občo priljubljenost v domači župniji in tudi v sosednih. Zapušča žalujočega moža in dve nedorasli hčerki. Ostani jej ohranjen časten in hvaležen spomin!

Strašne posledice eksplozije. Dne 4. t. m. se je pripetila v arzenalu bolgarskega glavnega mesta Sofija eksplozija, ki je zahtevala 28 smrtnih žrtev. V oddelku za izdelovanje raket se je približal eden od delavcev s smodnikom pomešano zmesjo preveč peči. Snov-se je vnela in objela v bližini nakopičeni smodnik in žveplo. Nastala je eksplozija, ki je porušila en zid in pognala v zrak streho. 28 v tem oddelku nahajajočih delavcev je bilo zadušenih od strupenih plinov in

so jih izvlekli izpod ruševin v — oglje spremenjene.

Hitro prijel vlomilec. Celjskega zobozdravnika dr. Sadnika je lansko leto temeljito okradel njegov bivši uslužbenec Kulterer, ki je sedaj radi tega v Celju zaprt. Skupno s Kultererjem je sedel 6 mesecev radi tatvine slaščičarski pomočnik Friderik Hribnik, nekje od Sv. Krištofa nad Laškem. Po prestani kazni je zapustil ječo okrožnega sodišča dne 2. marca, dne 4. marca je odnesel zobozdravniku Sadniku 10.358 Din. Po izvršenem zločinu je začel popivati po celjskih krčmah v družbi prijateljev. Ko se je še nanovo oblekel in stopil iz prodajalne, so ga prijeli in zaprli. Pri njem so dobili še 7048 Din. Gospod Sadnik boče trpel škodo 1950 Din.

Nenavadna rodovitnost se je pokazala pri ovci ostriziške pasme: izkotala je štiri popolnoma razvite mladiče, ima tudi mleka dovolj za njihovo zadostno prehrano. Sploh doje te ovce 10 mesecev, to je do božiča.

Samomor dveh oseb in eksplozija. V sobo hotela v avstrijskem mestu Wiener-Neustadt sta se zaprla en moški in ena ženska dne 7. marca. Po večerji sta odšla v odkazano jima sobo in se skrbno zaklenila. Zjutraj naslednjega dne so vohali hotelski uslužbeneci plin, ki je prihajal iz sobe obeh neznancev. Ker so sumili takoj samomor, so odhiteli po sekire in luč. Ko so vrata le malo udrli, se je vnel od sveče plin in eksploziralo. Trije uslužbeneci so se zgrudili težko ranjeni. Požar je nastal in komaj ga je požarna bramba udušila in prodrla v sobo obeh mrtvih samomorilcev. Dosedaj še niso dognali, kedo da sta nesrečna neznanca.

Štatistika hripe v Londonu. Glavno mesto Angleške London izkazuje v mesecu januarju letos 1653 žrtev hripe, — lansko leto je zahtevala ta bolezen v istem času le 146 smrtnih slučajev. Na vnetju pljuč je umrlo istočasno 3371 oseb. Polovica omenjenih ljudi je bila stara nad 65 let.

Najstarejši mož na Angleškem umrl. V Nottinghamu na Angleškem je umrl najstarejši Anglež, ki je dosegel 148 let. Njegova najljubša pijača je bila pivo in najbolj mu je šla v slast svinjska — pečenka.

Tekom pol ure postal večkratni milijonar. Bankir iz Newyorka žid Jurij Blumental je dobil pri igri tekom 30 minut 91.650 dolarjev in postal v našem denarju tekom pol ure večkratni milijonar.

Del morske obali se pogreznil v morje. Otok Madeira leži v Atlantskem Oceanu, severno od Kanarskih otokov, 700 km zapadno od afrikanske obali. Glavna luka in glavno mesto se imenuje: Funchal. Otok je hribovit, raztrgan od divjih prepadov in obal se pogreza proti morju 600 m globoko. Otok meri 815 kv. km, je ognjeniškega izvora in je na njem še vse polno ugaslih ognjenikov. Madeira je od leta 1410 pod oblastjo Portugalske. Bivši avstrogrški cesar Karl je bil leta 1921 pregan na ta otok, kjer je tudi umrl začetkom aprila 1922. Severno obal tega otoka je obiskala dne 7. marca t. l. huda nesreča. Pri St. Vincentu se je sesul del obali s hišami vred

v morje. Nesreča je zahtevala 100 smrtnih človeških žrtev. Od ponesrečenecv so našli doslej le 5 mrličev.

Zanimivosti.

Najstarejša komunistična naselbina.

Na majhnem otoku Runö v morskem zalivu pri znanem mestu Riga na severu je majhna švedska občina. Naselbina na tem otoku je zelo stara in se omenja prvič leta 1341.

Otok Runö je oddaljen od Rige 100 km, dolg je 5 km in 3 km širok, prebivalcev je 300, ki živijo v 27 kmetskih domovih. Radi slaborodne zemlje se peča prebivalstvo z ribarstvom in lovom na morske pse.

Uprava otoka se lahko imenuje najčistejši komunizem. Od otročiča v zibelki do delanezmožnega starčka — vse živi v popolni enakosti ter skupnosti. Ni nobenih služabnikov. Služba pri gospodu župniku je nekaj častnega in jo vršita menjaje po en mož in ena ženska. Zasebnega premoženja ni, izvzemši: obleko, orožje in tem podobne osebne potreščine. Nobeden ne sme prodati svoje hiše, ampak sme samo v njej stanovati, obdelovati zraven spadajoče polje in se posluževati konj, ki so mu dodelje ni. Ako nima katera družina dovolj delovnih moči, potem se zapove drugi hiši, da morajo njeni člani pomagati sosedu.

Vsaki hiši pripada 50 kosov zemlje, ki niso bolj široki kakor 2,5 m in so po prastarem redu raztrošeni po celem otoku. Gozdovi in pašniki so skupna last. Ako si hoče kedo pozidati novo hišo in če sploh rabi več delovnih moči, potem povabi sosede. Ti pridejo brezplačno in jim mora dati delodajalec le prehrano. Izkupiček ribjega lova v denarju se razdeli enakomerno na vsakega otočana.

Ravnokar omenjeni komunistični red je ohranjen na otoku že od bogzna kedaj v pisanih postavah in potom ustnega izročila.

Najvišji uradniki so predsednik, njegov tajnik in sodnik. Vsi trije so izvoljeni po splošni volilni pravici, koje so deležne tudi ženske, na gotovo dobo let. Vlada otoka ne prejema nobene plače. V važnih odločitvah skličejo dež. zbor pod milo nebo in to navadno v poletju. Ob priliki zasedanja parlamenta lahko dela vsak udeleženec, karkoli se mu poljubi. Slobodno puši, leži, da celo spi. Seje začenjajo zjutraj ob peti uri in trajajo pozno v noč.

Nekaj nezaslišanega so na otoku Runö zločini. Imajo samo eno jetnišnico z dvema celicama in še to so rabili po ustnem izročilu le enkrat.

Upeljavo novotarij zavračajo srečni otočani z utemeljitvijo: »Ako je bil doslej obstoječi red dober in zadosten za naše prednike, bo tudi zadostoval še za nas!«

*

Nekaj o kometih.

Komete imenujemo nebesna telesa, katera krožijo v presledkih več let krog

solнца in jih vidimo na zemlji po več tednov. Kometi so obdani od svetle megle, ki večkrat naravnost žari in napravlja nebesno telo kot izredno prikazen.

V starih časih so poznali 500 raznih kometov, katere so opazovali v gotovih presledkih. Danes, ko imamo zvezdarne in najboljše daljnogledne, se je število kometov znatno povečalo. Zadnji komet, ki je bil viden s prostim očesom, je bil Halleyev komet, ki se je prikazal leta 1910. Ta bleščeča nebesna prikazen se vrača vsakih 76 let in bo zopet vidna leta 1986.

Kometska posebnost je takozani Biela-komet, ki se je najbolj približeval zemlji, se vračal vsakih 6½ leta, a so ga opazovali slednjič leta 1852, od tedaj je nekam izginil.

Biela komet je tekal leta 1832 trikrat bližje zemlji nego mesec. Ljudje so bili tedaj upravičeno v strahu, da bo komet zadel ob zemljo in bo prišlo do grozljivih nesreč. Strah se je izkazal kot neupravičen, a ko se je prikazal komet leta 1845, je bil popolnoma spremenjen. Plaval je krog solнца v dveh ločenih delih, so ga še videli tako zadnjič leta 1852.

Akoravno so kometi nedolžne nebesne prikazni, so bili skozi stoletja največji strah človeštva. Da, niti danes ni tozadevna prazna vera izginila. Pretežna večina ljudi vidi v pojavu komet napoved velikih nezgod. Zopet drugi so mné nja, da vsebuje kometov svetlobni rep strupene pline, ki bi lahko iz bližine uničili zemljo. Doslej so se izkazala kometna strašila kot ničeva.

Posebnost komet je, da izhlapeva na potu krog solнца plinaste pare, ki tvorijo razsvetljen rep. Dolžina kometovega repa je večkrat prav znatna. So celo kometi, ki imajo po več repov. Komet od leta 1744 je imel 6 repov, oni od leta 1704 sedem. Doslej opazovana največja dolžina kometovega repa je znašala 300 milijonov km.

Kitajski zvezdogledni zapiski omenjajo komet, ki je zatemnil v noči s svojim repom vse zvezde in spreminjal najbolj temne noči v svetle dneve. Leta 43 pred Kristusom se je prikazal komet, ki je bil dobro viden v sredi poldneva in ki je zatemnil svetlobo solнца. Leta 60 po Kr. so videli komet v časih strahovlade rimskega cesarja Nerona, ki je zatemnil žarke vzhajajočega solнца. Leta 1618 so gledali velik komet, kojega konec svetlobnega repa se še ni pokazal na vzhodu, ko je bilo glavno žarišče do polovice nebesnega svoda. Prikazen tega repa je bila strašnejša radi tega, ker se je prikazoval kot ogromna pahljača.

Glava komet, ki se je pripeljal na nebo leta 1811, je merila v premeru najmanj 1 milijon km, je bil torej 80krat večji nego premer naše zemlje. Telesna vsebina tega komet, računano brez repa, je bila 500tisočkrat večja nego vsebina naše zemlje.

Dolžina repa komet iz leta 1843 je znašala 300 milijonov km.

Donatov komet je svetil leta 1858 celih 39 tednov na nebu.

Čas prikazovanja danes znanih kometov še ni znan. So kometi, ki rabijo po več sto let, predno napravijo enkratno pot krog solнца. Zgoraj omenjeni Dona-